

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS.
KÖZGAZDASÁGI.
HETILAP

TARTALOM:

Spectator: Anno Virgiliano

*A pernyertes aradi tisztviselők
egyezségi ajánlatát tették a városi
vezetőségének, az elintézés azon-
ban egyre húzódik*

*Javitják az Arad-Temesvár közötti
országutat, de nincsen benne
köszönet*

*Gertrud Wiethake-Müller: „A sze-
rencse szépséget — a szépség
szerencsét hoz“*

*Uccát neveznek el Aradon dr.
Robu Jánosról*

*Nyomában vannak a pénzügyi
hatóságok a feketeszesz csem-
pészeknek stb. stb.*

Arad, 1930
okt. 21.

ARA 20 LEI.

XIX. évf.
31. sz.

Nem kell angol partiárut ügynöktől venni
féláron kap
angol ujdonságot
J. SCHUTZ-nál Arad, Str. Eminescu 2.
 (v. Deák Ferenc-ucca)

WEISZ LIPÓT
FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22.
 (Dáciával szemben)

Gyermek-, portrait és interieur fel-
 vételek a legszebb kivitelben esz-
 közöltetnek.

Házak vételét
 és eladását közvetíti
Herzog
Sándor
 Str. Bratianu 15. (Weitzer-ucca)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 600 lei
 Félévre . . . 300 lei
 Negyedévre . . . 150 lei
 Az egyes szám ára 20 lei
 Ó-Romániában . 20 lei
 Jugoszláviában 4 dinár
 Csehszlovákiában 4 c. k.
 Amerikában 1 évre 5 d.

Telefonszám 520.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdető iroda utján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetésoldalon 6 lei négyzetem.-ként.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek 1000 lei,
 nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

Spectator: Anno Virgiliano

Publius Vergilius Maro latin költő kétezeresztendő születésnapját ünnepli Olaszország hónapokon keresztül. Szülőhelye közelében új „Virgilius“ erdőt fásítottak be. Általános sirjának helyét a nápolyi öbölben virágos-parkká varázsolták. Mantovában szobrot állítanak neki. Egy nagy ünnepi hajó zarándokutak fog tenni az olasz tengerparton, ahol a költő hőse, Aeneas is hajókázott. Október végén aztán a római Capitoliumon óriási ünnepség fejezi be „Vergilius esztendejét“. A római költő emlékét és hagyatékát íme szívére öleli Mussolini Olaszországa. Érdemes elgondolkozni, hogy a mai ember és a mai faszista gondolatvilágáról újabb értesüléseink legyenek.

Vergilius holt nyelv művésze s majdnem egészen halott művész. Csak az iskolán keresztül s csak a művelt közönségre van hatása. Saját korát se bővelte meg teljesen, mert inkább az uri nyelv csiszolásában s a külső formák csinjában volt nagy mester, mint a nagyszerű gondolatok és forró érzések csodáiban. A költő iskolás ember volt, hideg és fölényes, aki kelogáiban s georgiconjában egyenesen tanköltészetet is üzött. Főfájással küzdött, világéletében mértékletesen élt, csöndesen sütkérezett Augustus és Maecenas palotáiban, nem találta meg tehát se a saját, se a nép, se az emberiség lelkét. Nagy verses regényének, az Aeneisnak néhány részlete, minden munkájának fölséges és hexaméterjeinek erős zenéje mégis az emberiség nagy költői sorába

Rögtön szépít a világhírű

MARGIT crem

dr. Földes és Hehs

cégtulajdonosok:

Hehs örökösök

emelték: néhány képe és számos mondata ma is közérték. De hideg bálványt csak a középkor Dantéja, miszticizmusa és humanizmusa csinált belőle. Lelkiületének architektonikus jellege s hűvös eszményisége rokon volt az asktéták világából érkezett új klasszicizmussal. De mi közünk nekünk hozzá? A mi csalódott korunknak némi hajlama van középkori elemek föltámasztására és befogadására. Megcsömörlött a szétfejté től és összefoglalásra törekszik. Elvesztette imádatát a politikai szabadság, a gazdasági verseny s az osztályok éles egymásalá rendelésében, vallásos hevületben s az általános emberit szolgáló művészetben keres kielégülést vagy megváltást. Ez a klasszicizáló kor érdekekkel viseltetik a latin költők iránt s Vergilius kétszeres milleniumáról bizonyára nem feledkezett volna meg, de az ünneplés Mussolini politikai tőkésítése nélkül semmiesetre se nőtt volna föl grandiózus méretekre.

A fascizmus kezdettől fogva szenvedélyesen üzte az archaizálást. Már a neve és a jelvénye: a fasciesis római latin kölcsönzés. Üdvözlő szavai és felemelt kézzel való tisztelgése szintén az. Mikor nemzeti kölcsönről volt szó, elnevezték „lictor-kölcsönnek“. A Capitolium, Colosseum s más ókori emlék nagy szerepet játszik Mussoliniék színjátzásában. Egy lépés volt még hátra s ez is megtörtént. Az olasz nép öntudatába vették, hogy ő a rómaiak utóda s joga van a római birodalom egykori területeire. Egy „legitim“ és történeti imperializmus tüzes ürmösével itatja Mussolini állandóan a feketefingés Olaszországot. Hízelegve állítja, hogy joga van a Méditerrán-tenger egész környezetére. Órszemei bevándorlók képében elárasztották Dél-franciaországot, mint diplomaták Albániában, buzgólkodnak, katonai Dodekanosban és Afrikában lengetik az impérium jelszavait. Otthon pedig a buza és fásítás küzdelmeit hirdeti. A fascizmus östermelési politikája. E hatalmas forradalmi lázításban nem támaszkodik csak a saját és szervezeteinek eszközeire, segítségül idézi az „ősök“, a rómaiak Maneseit, pedig az olasz nép értékes északi része a germán keleti gót és longobárd vérből szivta kitünő tulajdonait. A római mult fényes kegyetlensége s barbár szellemisége csábítóbb hatásu, mint az itáliai germánok tragédiája és minden hiúsági propagandára fölhasználható. Ezért ásat, ezért restaurál Mussolini s mindezt melleleg a hasznot hajtó idegenforgalom emelésére is kiaknázza. Talán a Vatikánnal való megegyezés is ennek a kettős célnak szolgálatában állott. A Vergilius ünnepség kétségkívül.

A kétezeresztendő s latin költő, a zsarnoki hatalom és történelmi hiúság e számító legyezgetője most kitünőn illeszkedik Mussolini célzatosságába. Vergilius tankölteményeiben a mezőgazdaság dicséretét szolgálja és tudományát magyarázza. Olasz buzáért és új erdőségekért lihegő Mussolini joggal hivatkozhatik Vergilius tekintélyére és hírnevére. Azonban szolgálata különösen az Aeneis által megbecsül-

hetetlen. A nagy származás és nagy hivatás szent forrásánál avatható fel. Aeneas a kisázsiai pártvidékről hajózik a legszentebb Adria hullámaiba, megfordul a mai Tunisz földjén, melyet Dido Karthagói királyné kezével megkaphatna, de isteni parancs a Tiberis mellé viszi, hol utódai megalapítják a 12 saskeselyű madárjóslatában megígért 12 évszázados római birodalmat. A Vergilius nagy hőskölteménye így felidéli az olaszokban a trójanus-római leszármazás dicsó emlékét s a Földközi-tenger vidékére álmódott olasz világbirodalom történeti jogosultságát. Vergilius emlékeztetés és jogforrás egy személyben, de a személyes és intézményes diktaturának dicsóítása, nagy jóslatok és nagy mondások melegágya is.

Ezt a hatalmas fegyvert csakugyan ki kellett használni, mikor mindent ügyesen felhasznál, Mussolini a népe jövőjét megcsillogtathatja vele s felébresztheti a feketeingesekben a tudatot, hogy Aeneas és Augustus újra visszatért Itália földjére. A nagy duxokat most egy duce testesítheti meg. Nem sokat ront a büszkeségen, hogy az Aquileja nevű hajó, melynek szimbolikusan meg kell ismételnie Aeneas útját, nem indulhat el a török Kis-Ázsia fővényéről s nem köthet ki a francia Afrika partjain. A hiányt azonban betölti az ünnepségek zaja s az idegenforgalom soronkívüli haszna. Nem szabad meglepedkezni még valamiről. A nagy „beruházás“ a munkanélküliség indexén is javít valamit. Mussolini ezuttal is bizonyosságot ad teatrális, büvölő és közgazdasági értékéről. Megtanulta most Vergiliust s megtanítja népét is. Szorgalma és leleménye még nem apadt ki. A kettő nemcsak az egyéniség érvényesülésének, hanem a népek haladásának egyik feltétele.

A pernyertes aradi tisztviselők egyezségi
ajánlatot tettek a város vezetőségének, az
elintézés azonban egyre huzódik

Emlékeztetes, hogy egy erdélyi városi tisztviselő nyugdíjba távozása alkalmával illetményei felemelését kérte. A Titulescu féle törvényre hivatkozott, amelyben a Tace Ionescu kormány uralkodása idején a változott gazdasági viszonyokra való tekin-

tettel a progresszivitás alapján felemelték a megyei és városi tisztviselők alapfizetését és ezzel egyidejűleg a póttillétéke. A tisztviselő kérte, hogy nyugdíját ilyen formán állapítsák meg. Miután városának vezetősége kérelmét nem ho-

norálta, pert indított a város ellen. Ez a per a legfelsőbb bíróságot is megjárta és a semmitőszék a tisztviselő kívánságának megfelelően állapította meg a nyudijigény jogosultságát és ezt megítélte.

Miután a semmitőszék meghozta ezt az ítéletet, hasonló követelésekkel léptek fel az erdélyi városi és megyei tisztviselők. A legtöbb helyen Erdélyben méltányozták a követelést, így arad-megyei tisztviselőknél is, ahol dr. Marsieu Justin prefektus hozzájárult és leutalta a magasabb fizetést, illetve a magasabb fizetés arányában a mellék illetékeket.

Aradvárosánál azonban, mint ismeretes, perre került a sor. A temesvári közigazgatási bíróság méltányolta a tisztviselők kívánságát és azt mint törvényeit és jogost megítélte, illetve kötelezte a várost annak folyósítására.

A temesvári tisztviselők ugyanekkor a kormányzóság mellett működő revíziós bizottsághoz adták be keresetüket és ott helyt is adtak a keresetnek, jöllehet az ottani városi tisztviselők évről-évre alapfizetésüknek mintegy 80 százalékát kapták a közüzemek jövedelméből jutalom címén. A revíziós bizottság ennek dacára arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jutalom az jutalom, ez pedig jogos követelés; és tövénybe iktatott járandóság.

Az aradi tisztviselők miután a város semmitőszékhez fellebezett, dacára annak, hogy a per kimenetele nem lehet rájuk nézve kétséges, hogy véget vessenek a további pereskedésnek, a város vezetőségének azt a konciliáns ajánlatot tették, hogy lemondanak 1931-ig visszamenőleg a kamatokról, valamint hajtandók a perköltséget is viselni és belemennek abba is, hogy a város 2—3 részletben fizesse őket.

A város vezetősége az ügyet kiadta a jogügyi bizottságnak, amely ennek tanulmányozására egy albizottságot küldött ki. Ez az albizottság azonban bár a legutóbbi tanácsülés volt megadva végő terminusként mégsem referált eddig az ügyről.

A város érdekei pedig megkivánnák, hogy végre megszűnjön ez a pereskedés és a tisztviselők, akik ma sincsenek úgy dotálva, hogy állásuknak megfelelő életmódot folytassanak, hozzájuthassanak jogos követeléseikhez. Brassó város például 6 millió leit vett fel kölcsön, hogy kifizethesse a tisztviselőit, csak Aradon húzódik hétről-hétre, hónapról-hónapra az elintézés.

ASIMAY-fürdő téli uszodája megnyilt!

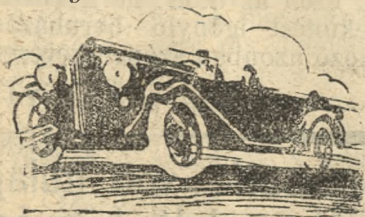
Férfiak részére, keddet kivéve minden nap délelőtt.

Nők részére, kedden egész nap és **pénteken** d. u.

..... **Bérlőknek kedvezmény!**

Javitják az Arad-Temesvár közötti ország- utat, de nincsen benne köszönet

*Rosszabb az út, mint valaha — Máris hatalmas
gördrök diszitik a közelmúltban javított uttestet*

Egy esztendővel ezelőtt voltam utoljára autón Temesváron. Utközben akkor elátkoztam születésem napját is és valósággal kirázta belőlem a lelket a gépkocsink. Akkor megfogadtam, hogy többé nem vállalkozom erre az expedici-

óra és inkább a másik közlekedési eszközt választom és ha Temesváron akad dolgom a CFR. szolgálatait fogom igénybe venni. (Bár a legjobb akarattal sem lehet azt állítani, hogy ez is valami különös élvezet.)

Közben uton-utfélen hallottam, hogy javítják a temesvári országutat. Az illetékes hatósági tényezők hangzatos interjúkban jelentették, ki, hogy „megkezdődtek a munkálatok“. *Bocu Sever* bánáti kormányzó amikor programmot adott kijelentette, hogy néhány hónap alatt kész lesz az aradi országút.

... hát kész lett. Egészen „kész“. A nagy utépítésnek nyomát tényleg fel lehet fedezni, de csakis a költségvetésben. Most alkalmam volt meggyőződni saját bőrömmön arról, hogy tényleg „javítják“ az Arad-Temesvár közötti országutat, de nincs benne köszönet, mert az út borzalmasabb mint valaha.

A napokban Temesváron volt dolgom és miután egy alkalmi autó kínálkozott ezalkalommal nem vonaton, hanem gépkocsival indultam utnak. Ne tessék azonban azt hinni, hogy valami ócska dragacs volt. Oh dehogy, távolról sem. Nagyszerű nyolchengeres, pompás turakocsi.

... és mégis megemlegetem azt az utat hála a nagyszerű utépítési munkálatoknak.

Vingáig mégcsak mentünk valahogy. De azután, hogy azt a falut elhagytuk, következett, új beszédes dokumentuma annak, hogy mennyire lehet komolyan venni azokat a hangzatos frázisokat, amelyek beruházásokról, utépítésekről, újjáépítésekről regélnek.

Új országút szélén hatalmas kőrakások. A múlt évben is itt voltak. Itt még semmi változás. Később azonban kisebb-nagyobb megszakítással hosszú kilométereken keresztül új utszakaszok következnek. Hogy azonban itt ujja van építve az út, azt csakis abból lehet megállapítani, hogy a színe más, sárgásabb, mint a régi. Egyébként sokkal rosszabb.

Közben a hatalmas hengerlógépekkel is találkozunk. Kettő munkában van, dolgozik, de néhány kilométerrel odébb, ahol ezelőtt két héttel „javították“ ki az utat, már hatalmas gördrök ékeskednek az országút közepén.

Lassu lépésben tudunk csak haladni és bár defekt nélkül érkeztünk meg Temesvárra, mégis majdnem két óráig tartott az ut.

... és az Arad—Temesvár közötti ut rosszabb mint valaha.

Egy tapasztalatot szereztem ezen az uton: ha a közönség az „utépítés és a nagy befektetést igénylő beruházás“ következtében — néhány vállalkozó azonban szépen keresett.

(F. Gy.)

Schwartz Jenő, a Flora-büffé volt tulajdonosa, óvadéksikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett anyósa Waldmann Lujza ellen

Herschkovitz, a New-York kávéház tulajdonosnőjének férje Csehszlovákiába szökött — Vizsgálóbírói kihallgatások a New-Yorkban történt botrány ügyében — Súlyosan terhelő tanvallomások

Emlékezetes még az a nagy botrány, ami a nyáron játszódott le a néhai New-Yorki kávéházban, ahol a tulajdonos és személyzet súlyosan inzultálta az egyik vendéget. A tetteleges inzultusnak igen messzemenő következményei lettek, a bűnügyi hatóságok letartóztatták a tulajdonosnő, Waldmann Lujza férjét *Herschkovitz* Izsákot, aki napokig volt vizsgálati fogságban. Később szabadlábra került, de a bűnügyi eljárás most is folyamatban van és dr. *Herb Ioan* vizsgálóbíró az elmúlt héten hallgatta ki a tanukat, kik igen súlyosan terhelő vallomást tettek ellene.

Herschkovitz a közelmúltban eltűnt Aradról és miként most értesültünk Csehszlovákiába szökött.

Az éjszakai botránynak azonban egyéb súlyos következményei is voltak. A hatóságok a legerélyesebben léptek fel a New-York nevezetű bűnbotrány ellen, azt azonban bezáratták és a pénzügyigazgatóság pedig megvonta az italkimérési engedélyt.

Most az újabb bűnvádi eljárás következett: *Schwartz* Jenő bűnvádi feljelentést tett anyósa, illetve főnöknője ellen óvadéksikkasztás miatt. *Schwartz*ot ugyanis *Waldmann* Lujza főpincérnek alkalmazta a New-Yorkban és állítólag 10.000 lej óvadékot vett vejétől. Üzlete bezárása után azonban az óvadékot nem tudta visszafizetni és így bekövetkezett a New-York sorozatos botrányainak újabb fejezete.

—y—gy.

Sürgős interpellációnk az öszkormányhoz

az általános közgazdasági válság s annak orvoslása tárgyában

A mezőgazdaságra nehezedő válság sajnos nem oly jelenség, mely Romániában mutatkozik, hanem az egész világon általánossá válik s lassanként az iparra is áterjed. Ez a körülmény, hogy ugyanis a válság az egész világon általános, a miniszter urak annak a kényelmes álláspontnak elfoglalására készíti, hogy ez ellen a kormány vajmi keveset tehet. Pedig ez nagyon helytelen nézet. mert ha a ház ég a fejünk felett, akkor nem szabad tétlenül néznünk a tüzet, hanem igenis menteniünk kell, ami menthető, ha vagyunk egyrésze el is pusztult már. De hacsak Németországba átnézünk, úgy azt látjuk, hogy ott igenis találunk oly eszközöket, amellyel ezt a nagy világégést, ha nem is tudják eloltani, pusztító hatását azonban mindenestre csökkentik a saját hazájukban. A kormány és a nemzetgyűlés többségének a gazdasági válság enyhítését célzó intézkedései azonban csak olaj a tüzre. Hogy egyebet ne említsünk, csak a vámtörvényt, amely a helyett, hogy a szomszédos államokat közelebb hozza, gazdasági együttműködésére készítse, a valóságban eltávolítja őket egymástól s nem kell nagyon fekete színben megítélnünk a helyzetet, hogy azt mondjuk, hogy egy vámháboru árnyékát vetíti előre. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Másutt rájöttek már arra, hogy a mezőgazdasági termékek értékesítésének a válságát más utakon kell orvosolni s megindult a hivatalos körök küzdelme is azért, hogy az ipari termékek ára is olcsóbb legyen. Megint csak Németország példájára hivatkozunk, ahol már ott tartanak, hogy a közalkalmazottak — mindenestre rendes és nem éhbér — fizetését is leszállítják. Ezzel csökkenek az állam terhei.

Nálunk pedig fájó szívvvel és üres zsebbel azt kell hogy lássuk, hogy az állam újból emeli a közterheket oly időben, amikor minden terménynek az ára nem is esik, hanem zuhan. Más államok a kivitelt vasuti tarifakedvezményekkel támogatják, a mi gazdáink, zöldség- és gyümölcstermelőink hiába siránkoznak ez után évek óta. ellenkezőleg a tarifa-emelés van kilátásba helyezve.

A mezőgazdasági hitel kérdésének rendezetlensége egyenesen kétségbeejtő. A gyors és azonnali segítség az volna, hogy a gazdák az adótartozásaikra moratóriumot kapjanak, sőt méregelni kell azt a lehetőséget is, hogy természetben, búzával, rozssal fizethessék adótartozásaikat és az egyéb közterheket. Ez természetesen csak törvényes alapon történhetne.

Az igazán komoly segélyintézkedéseknek még halvány hírét sem látjuk, ezzel állandóan adóemelésre kell készülnünk. Eme vigasztalan helyzetben kérdezzük a Kormányt.

1. Hajlandó-e nyilatkozni, hogy milyen tevőleges eszközökkel, módokkal szándékozik orvosolni a egyre jobban elharapódzó gazdasági válságot, illetve miképpen akarja annak terjedését megakadályozni?

2. Hajlandó-e a kormány oly törvényjavaslatot benyújtani, amely a mezőgazdák adótartozásaira legalább félévi adófizetési moratóriumot biztosítana, mely időben az adók végrehajtási uton nem szedhetők?

3. Hajlandó-e a kormány a hitelügy rendezése céljából a pénintézeteknél nagyobb összegű kamatmentes betétet elhelyezni, amelyből kizárólag jelzálogkölcsönök nyújthatók alacsony 4—5 százalékos kamatra?

4. Ha ezeket nem hajlandó megtenni, úgy mit szándékozik egyáltalán cselekedni, milyen tevőleges intézkedéssel akar gátat vetni a gazdasági válság rombolásainak?

„Annyi a kihágás Aradon, amennyi még sohasem volt“

Nem győzik a rendőrbírák a felhalmozódott munkát. — Már a hatezredik kihágásnál tartanak ebben az évben

Reggel 9 óra. A rendőrkesztura földszinti folyosóján nagy a sürgés-forgás. Bekötött fejű kofák, elegáns uriaszonyok, gatyás parasztok és jólöltözött fiatalemberk várokoznak és kezükben az idézőt szorongatják. A rendőrség kihágási ügyosztályán pedig ugyancsak folyik a munka. Csak az a baj, hogy a három rendőrbíró alig képes megbirkózni a felgyülemlett aktákkal. *Flora* főnök, *Adamoviciu* Petre és *Sabo* komiszárak mondják ki az ítéletet a kihágási ügyekben. Most azonban csak ketten tárgyalhatnak, mert *Sabo* huzamosabb ideje beteg.

— Annyi a kihágás Aradon — mondja kérdésünkre *Adamoviciu* rendőrbíró — amennyi még sohasem volt. Ebben az évben már a hatezredik kihágásnál tartunk.

— Mégis mik a leggyakoribb kihágások — kérdezzük?

— Az autókíhágások. Minden napra jut belőle 2—3 dacára annak, hogy a legszigorubban járunk el minden esetben.

— És a kofák?

— Azok nem változnak. Nap-nap után megismétlődnek a piaci botrányok, amelyeknek azután utolsó felvonása vagy itt, vagy pedig a járásbírószágon játszódnak le.

... és egymásután kerülnek az akták a rendőrbíró elé. Egymásután hangzanak el az ítéletek.

... és százezrek, milliók folynak be büntetéspénzből az állam és város kasszájába.

»A szerencse szépséget — a szépség szerencsét hoz«

mondotta June Collyer, a Paramount világhírű sztárja

Az „Erdélyi Élet“ részére írta: Gertrud Wiethake-Müller

A szépség a legjobb akarattal sem nevezhető álhatatosnak. Ma itt van, holnap ott — senkisémmel bizhat szépségében. ami gyakran éveken keresztül elrejtőzik és csak egy rendkívüli esemény által virágzik ki. Némely asszonyt, aki egy szépséggel megáldott testvér mellett észrevétlenül, csúnyának tartva húzódott meg, az a szerencse ért, hogy egyik napról a másikra megváltozott és vonzóvá vált.

Kinek nem tűnt fel az, hogy csak a legritkább esetben vannak kimondottan csunya menyasszonyok. A boldogság, ami ott csillog szemeikben, egész lényüket betölti és a legcsunyább menyasszonyt széppé változtatja át. A sokat siró asszonyoknak rendszerint igen sok idő áll rendelkezésükre és folyton azon gondolkoznak, hogy mi minden történhetett volna, mi mindent tehettek volna, ha nem lett volna ott az a ha . . .

A legszerencsésebb és talán a legcsinosabb nőket a dolgozó nők között találhatjuk. Ezeknek hivatásuk megköveteli, hogy állandóan csinosan öltözködjének és a nap minden szakának jól nézzenek ki. A dolgozó nők rendszerint annyira el vannak foglalva, hogy nincsen idejük a töprengésekre és az elégedetlenségre. Szembe néznek az Élettel, erősen állanak a talpukon és minden új nap annyi követelményt állít eléjük, hogy kicsinyes dolgokkal nincs idejük foglalkozni.

Azt tanácsolom tehát az önmagukat meg nem értő, elégedetlen nőknek, hogy kis gondjaikat és életük egyes eseményeit ne fogják fel tragikusan és igyekezzenek azt mihamarabb elfelejteni. Lesznek azonban sokan asszonyolvasóim közül, akik ellenvéleményt mondanak és azt fogják hangoztatni, hogy könnyű másnak beszélni a szerencséről, de szerencsésnek lenni az egész más lapra tartozik. Hölgyeim én Önöknek teljesen igazat adok, mertbizony nagyon nehéz a mindennapi élet kicsiny és nagy problémáitól és gondjaitól, valamint kellemetlenségeitől felszabadítani magunkat. Ezeknek leküzdése nagy akaratot igényel. Egy biztos módja azonban, ha elfoglaljuk magunkat, napunkat munkával, játékkal töltjük ki és ha este fáradtan az ágyba fekszünk, mély álommentes alvásba merülünk, úgy, hogy egy pillanatnyi alkalom sem lesz arra, hogy gondjainkkal foglalkozzunk.

Sok eredményt lehet elérni az intenzív sportolással.

Azok pedig, akik semmiféle sporttal nem foglalkoznak, igyekezzenek társadalmi életet élni. És ha mások bajairól hallunk, akkor könnyen viseljük el a magunk bajait.

A szerencse minden hallandónak osztályrésze lehet, de sohase próbáljuk azt mások segítségével feltalálni, hanem igyekezzünk magunk megfogni és magunkhoz láncolni. Van az életben órák, amikor a szívet nagy fájdalom éri, de az egészséges test, a vidám kedély le tudja győzni a fájdalmakat.

A dolgozó nőknek kevés idejük jut a sóhajtásra és a panaszkodásra, miután reggel pontosan fel kell kelniök, frissen munkába menni. Egy reménytelen szerelem a dolgozó nőnél rendszerint csak muló epizód, míg a másiknál, aki egész nap ráér mindennel foglalkozni, sorstragédia, amely tönkreteszi egészségét, elsorvasztja szépségét.

Tehát mindazok, akik szerencsésüket keresik, keressenek elfoglaltságot és ha a szerencse valamilyen formában rájuk mosolyog, akkor azt fogják meg, igyekezzenek megtartani, mert az szépséget, egészséget és új életörömekeket hoz.

Aradi esetek

Amikor a »Sontags-jäger« felesége nyulat vásárol . . .

A saxólonista mint városi pénztárnok

Az egyik főtéri csemegeüzletben történt az alábbi kis eset, amelynek csendes főszereplője egy nyul.

A főszereplő nemrég még boldogan ugrándozott künn a határban, végzete azonban a vadász puskájának csöve elé sodorta, egy lövés dörült el és a kis tapsifüles eléttelenül terült el a földön.

A többi már gyorsan ment. A tarisznyából a főtéri csemegekereskedő üzletébe került, ahol szegreakasztva az ajtó mellett várta, hogy valaki megvásárolja és pácba kerüljék . . .

Éppen a vacsorát vásároltam, amikor egy aradi uriaszszonynak az érdeklődését felkeltette maga iránt a véres nyaku nyul.

— Mennyi ez az álat — kérdezte a tulajdonóstól.

— Kilencven lei nagyságos asszonyom — hangzott a válasz.

— Kilencven lej? Az nagyon sok. Adok érte ötvenet.

— Ötven leiert — fejezte be a rövid párbeszédet a kereskedő — legfeljebb csak *ab erdő* adhatok.

. . . és önagysága, akinek a férje mellékesen közismert aradi „Sontags-jäger“ nem vásárolta meg a nyulat. A meg-

lepetés, amit férjének szánt elmaradt. A rossz nyelvek ugyanis azt mesélik, hogy férjének akart örömet szerezni és a nyulat az ő tarsolyába akarta becsempészni. Kilencven leit azonban ugylátszik mégsem ért meg önagységának az, hogy férjének egy vadász troteummal kedveskedjen.

Szin: A Fehérkereszt bár. Idő: hajnali 3 óra. Hangulat emelkedett. Az egyik páholyban egy vidám társaság mulat. Van közöttük tzsínész, de ott található a mecenánsok is. És pedig olyan mecenánsok, akiknek művészetpártolása legfeljebb néhány üveg borig terjed. A színészek az asztalt körülveszik és egymásután csendülnek fel az édesbus magyar nóták, majd később egy-egy új slágerbe zug bele a saxófon. A művész ur nagyszerűen érzi magát. Egymás után rendeli az italokat.

... és reggel amikor a társaság menni készül egy anyag, elegáns mozdulattal száz leit hajít a saxófonista Nádas felé.

— Csak nem gondolja Tratta ur — szól Nadas miközben elhárító mozdulatot tesz, — hogy művészekről pénzt fogadunk el.

... és ezzel az első jelenetnek vége.

Szin: a színház folyosója. Idő: vasárnap délelőtt. Nádasnak valami dolga akadt a színház igazgatói irodájában. Amikor kilépett a folyosóra szembe találkozott Trattával. Köszöntötte Trattát, aki nem ismerte meg, illetve összetevesztette a város delegált pénztárosával.

— Pénztáros ur kérem — szólalt meg Tratta — kérem szépen 100 lei á contot. Nincs egy banim sem és élni mégis csak kell.

A kis Nádas ismét egy elhárító mozdulatot tett és odébb állott.

... és Tratta még ma is azt hiszi, hogy a kőszivü pénztáros elzárkozott kérése teljesítése előtt.

Kozmetikus barátom és a nők

Kozmetikus doktor barátomtól sok mindent tanultam. Általa ösmertem meg valójában a nőket. Ha nem is ennek a mai csuszamlóstalaju édenkertnek a legharmatosabb, angyalábrázatu virágszálaikat, de mindenesetre lélektanilag a legérdekesebbeket: — a többé-kevésbé fogyatékos szépségű nőket.

Igaz, hogy ezek is, szinte mindannyian az anyatermészet kisebb-nagyobb kisiklásait jobbra csak társnőikön veszik szemügyre, lévén kárpótlásul oly csábosan költőies látószervvel megáldva, amely ábrándos önáltatással borít ró-

zsaszinü fátylat a tükrök szókimondó kiméletlenségére, mégis csak egytől-egyig szeretnének „még“ tökéletesebbek lenni. És éppen erre kell a jó kozmetikus, aki a természet eme csodás teremtményeit nem csupán magasztalni, de korigálni is tudja. Aki, miként a jó boltos a pókhálószővésü selyemharisnyákon azt a bizonyos „csekélyke szövési hibát“, észre sem vehetőnek tudja a testi fogyatékoságot is beilluzionálni.

Ebben a tudományban volt éppen bűvész az én kozmetikus barátom. Ő nemcsak az ugynevezett strandelőkészítésből élt, ami alatt azt kell érteni, hogy a végtagokon kíváncsian előtolakodó hajszálpamacskákat üldözte halálra villamostüivel — és nemcsak petyhüdt ráncokat varrt fel vagy le, aszerint, amint az életkort meghazudtoló kozmetikai-sikmértan aranszabályai éppen megkövetelték, hanem egyenesen bele is szuggerálta pácienseibe az önmagával betellő szépség felséges tudatát. És mivelhogy Freud óta tudjuk, hogy az ilyen sugalmazott képzetek előbb-utóbb mégis csak elmosódnak, illetve önérzeti rátartóságukból veszítenek — különösen, ha széptevő lovag nem váltja készpénzre őket! — barátom hölgyikéi egy kis újabb erőmerítésre állandóan vissza-visszakiváncsoltak jóltevőjükhöz. Ezért az ő várószobája mindig tömve is volt.

Beleszédültem, ha néhanapján estefelé elégedetten mutogatta nekem az asznapi lózungot.

Nem csoda. Az én barátom egyenesen lélektanilag férközött a gyengéd nemhez. Nem akadhatott olyan Miss Rut, akibe bele nem sugalmazta volna, hogy ő rövidesen Miss Európát varázsolja belőle.

Legényember volt az én kozmetikus barátom, noha kápráztató házassági ajánlatokkal kényeztették állandóan. Erre vonatkozóan egyizben az idők mulását diszkréten szóvá is tettem előtte, de ő szokása szerint fölényesen mosolyogva, csak annyit válaszolt, hogy a cukrász sem eszik szívesen a saját süttetéből, mert hát azt is tudja, hogy mivel van béelve. Ő pedig szakmájánál fogva nagyon tudja, hogy mi rejtezik nem egyszer a bódító, habkönnyü selymek alatt.

Szegény, mégis csak beleharapott egyszer a saját süttetébe is, de akkor aztán alaposan. Pedig igazán nem érdemelte meg az olyan felemelően nemes hivatás mellett, amilyen az övé. Most utólag, magamban, röstelkedtem és töredelmesen bocsánatot is kérek tőle, hogy midőn előttem egy alkalommal a csinosnak éppen nem mondható Szerafinka nevű páciensét, a Milói Vénuszt is megszegyenítő bájjelzőkkel bókolta ki rendelőjéből, akkor velem született rosszmájúsággal halkán azt mondtam, hogy neki legyen mondvá! . . .

Teszem ezt pedig őszinte szánom-bánommal azért, mert a saját bünömön keresztül is fáj, hogy ilyenek ma a jóbarátok . . . No meg azért is, mert barátom elbukásának kizárólag a gép volt az oka. Fátum! — Az ember kormányozta békésen el eddig a gépeket, most aztán megérjük a soroza-

tos demokratizálódás mellett azt a csodát is, hogy a gép is megharcolja a maga kis forradalmát és ezután majd ő kormányozza az embert. Még a női erényeket is. Sőt még a házasságot is.

Egyszerű, nyomaruságos kozmetikai villanygépről van itt szó, amely valahogy úgy kattog-pattog, mintha a drótszítán csontáaszott borsószemeket pörgetnének. Hogy a megszaggatott villanyáram ilyenkor a hajnövekedést segíti e elő avagy más egyebet szolgál-e?, azt elfelejtettem a barátomtól megkérdezni, De nem is ez a fontos. A baj abból származik, hogy ez a gép valahogyan megbokrosodott: és egyetlen borus nap leforgása alatt kétizben is olyasvalamit követett el, amit éppenséggel senki sem várt tőle. Szikrákat vetett az átkozott masinéria... Már pedig gyulékony anyagra közvetlen közelből szikrákat vetni, igen veszedelmes dolog. Ugyis szokták mondani, hogy csak egy szikra kell... és már lángra is lobban az egész.

Először a nagymultu bankvezér félmultas nejével történt meg a baj. Bár csupán a zsemleszinüre szökített és hullámosra bodorított hajába csapott be egy-két kipattanó szikra... Azért mondom, hogy csupán, mivel a szíve tájékába már régen beleütött. Önagysága tudniillik fületővéig szerelmes volt. Nem ugyan az uracskájába. Ó, csepet sem. Sőt éppen erre a délutánra volt megbeszélve találkozója a fiatal tanár urral, helyben, a dónzsuán albérleti lakásán. Az első igazi mézédés ballépés!... És most a homlokán tallérnyi helyen lepörkölődött a hajjalra. És négyesen előreléptek. Még az a kényes fehér bőrért is megfogta. Éget, feszül, szur, mintha csak száz éles karom kaparászná kéjes kárörömmel belé. Rettenetes!... Hiába itt már a rózsaszínű flastromkötés, meg az a hápogó nyám-nyám bocsánatkérés.

Félóra mulva fogvicsorgatva rontott be még az örvöngő féj is, hogy:

— Doktor, az Istenért, mit csinált a feleségemmel?!...

Nos, könnyebb a háborgó tenger öblös hullámaint bárányszeliddé zsongítani, semmint egy a feleségétől felpaprikázott főtanácsos vak dühét lehűteni. Pedig, ha tudta volna szegény feje, hogy amíg ő itt a leglágyabb meakulpás hangján fuvolázó doktorra csunyán ráacsarkodik, azalatt a neje otthon remegő kezekkel éppen a telefont kurgatja és még hozzá milyeneket beszél!...

— Halló... halló...

— Sajnos, nem jöhetek édes szivecském... Teljesen ki van zárva... Napokig ki sem tehetem a lábamat... Az!... az a hülye sintér az oka... Most aztán ráuszítottam legalább az öregemet; ez az én bosszum!... No, de azért reménylem, pár nap mulva kipótolhatjuk... Csókolom...

A kaballisták hisznek a sorozat törvényében, hogy a baj sohasem jön egyedül. Hát ez így is van. Legalább az én doktor barátommal akkurátusan így volt. És megint csak az az alattomos villanygép... Pedig délután már nem is az

asszisztenskisasszony, hanem ő maga volt mellette. A készülék alatt pedig az a bizonyos Szerafinka, akire doktor barátom a legédesebb bájbókjait szokta pazarolni. És mellettük a terebélyes mama... Megkülönböztetett, kedves páciensei voltak ezek két okból is.

És megint az ostoba szikra! A változtatosság kedvéért most ugyan az éjfekete fürtök émylyitően édeskés illatát sündörgette a megriadt doktor orra alá, de az szívbehasító sikoltás... és csittítás... s a holdvilágformájú tonzura... és az a szilveszteri malacszinben rózsálló flastromkötés... és jaj... „ki fogja most már így elvenni?“... és ó... „nekem így is tetszik“... és hrrr... „szeretem“... és a mama áldása... ámen!

Azóta nem járok nőket tanulmányozni az én kozmetikus barátomhoz. Mert amióta megtudtam, hogy még a hozománnyal is becsapták, sokat, de nagyon sokat veszített az én szemeimben.

Szegényke, most már a saját feleségén ingyen és nagyban gyakorolhatja a testszépítés lélekemelő művészetét, főleg pedig a lenézett strandelőkészítést.

Legalább a jövő nyáron, abban a fürdőruhának csufolt tenyéryi fügefalevéljelmezben ne kelljen majd vele szegyet vallania...

K. O.

Jó színház kell, nem konferánsz

A színháznak csak önmaga lehet ellensége, — nem a film vagy a rádió

A vita esztendőik óta dul a színházi világban s az összes érdekeltek világszerte leadták már véleményüket afelől, hogy elpusztítja-e a beszélőfilm a színházat, megtudtuk, hogy az

előbeszédnek nagyobb a varázsa, mint a gépbeszédnek, de a beszélőfilm szemikái lehetőségeit a színház soha megközelíteni nem tudja. S megtudtunk még sok egyebet, mert képzelhetik, hogy a színház s a beszélőfilm harca nemcsak nálunk aktuális s G. B. Shaw csakugyan leadta a szakvéleményét e kérdéstről, mint Thomas Mann, vagy Chevalier. Az elméletet ismerjük. Gyakorlatban azt látjuk, hogy egyes zeneszínháziak elragadják a közönséget, míg a beszélőfilm — s nemcsak viszonylagos technikai tökéletlensége miatt nem tudja felvenni a versenyt a színházzal. Egyelőre még úgy örül a beszélőfilm önmagának, annak, hogy hangokat tud adni, minden pohárkoccsának, minden ajtócsapásnak, mint a gyerek, mikor reájön, hogy hangjának értelme is van,

melyet mások megértenek. Lehet, hogy az opefettsszínházat s bizonyos idő múlva talán az operát is veszélyeztetni fogja a hangosfilm, de, legalább eddig s legalább addig, míg a film, ugy hangos, mint néma, ugyanazon producerek kezébe marad, kiknek a művészetéről annyi a fogalmuk, mint nekem a dollár csinálásról, nem versenytársa a prózai színházaknak, a komoly drámának, finom vigjátéknak, mindannak, ami a színházban érték. De ponyvát, azt már ma is jobbat ad s nagyobb sikerrel.

A színház tehát maradjon színház, százpercentesen az, — senki nem kívánja tőle, hogy most gögösen „irodalmat“ adjon, mert az irodalom nem színpad s valószínűleg az se menne jobban, mint az olyan színház, mely nem százpercentes színpad. De adjon nemes színházat, százpercenteset, hogy ugy mondjam, specializálja magát abban, amit a film egyelőre nem tud: drámai művészetben, színjátszási tökéletességben s keresse meg azokat a témákat, amelyekhez a beszélőfilm gazdája a maguk rövidlátó gyávaságában és rosszizlésű műveletlenségükben még hozzá nyulni sem mernek — s abban a pillanatban nem kell félniök, hogy egy technikai találmány elpusztíthassa azt, ami háromezer éve szükséglete az emberiségnek: a drámát és a színpadot.

Érdekes különben, hogy a budapesti színigazgatók és színpadi szerzők a beszélőfilmmel szemben elképzelnek másféle védekezést, hatóságít, vagy hivatalost, mint a magukét, a mesterségbeli, a szabadversenybeli védekezés lehetőségeit. Uraim! Hova jutnánk! Eltudják-e képzelni, hogy az irodalom védekezést kérjen a varietékkal szemben, mert ott több ember adja ki pénzét olcsó szórakozásra, mint a könyvkereskedésben, nemes irodalomra? A piktura hatósági védelmet kérjen a fotografálógéppel szemben, mert az emberek nem festővel pingáltatják le magukat, mint hajdan, hanem elmennek a fotografushoz? Az írók tiltakozást jelentsenek be a színházakkal szemben, ahol este néhány ezer ember kiadja a pénzét valami francia szalondisznóságra, ahelyett, hogy regényeiket vásárolná? A lírai költők kiméleti időt követeljenek a maguk részére a regényírókkal szemben, mert a regényt mégis több ember olvassa el, mint a verseket? S végül, a postakocsi beperelheti-e az autót, a gyertyamártók reklamálhatják-e voltán elmaradt hasznukat?

Védekezés csak egy van: tökéletes színházat csinálni, speciális színházat csinálni, megkeresni a színpadon azokat a végleteket, finomságokat, hatáslehetőségeket, melyeket élő ember adhat csak a nézőnek, egyszóval tökéletes színpadi művészetet csinálni. S ebben az értelemben nagyon üdvös, nagyon szükséges az a konkurrencia, az a pillanatnyi veszély, melyet a hangosfilm a színháznak jelent. Kiküszöböli a színházból mindazt, ami felesleges és nem odavaló eleme a színpadi művészetnek — s amit meghagy, az aztán vagy jó és kell a közönségnek, vagy pedig nincs az a hatósági védelem, mely a színházon még segíteni tudna.

—i—r.

Uj fordulat előtt a sokmilliós temesvári gyógyszerpanama

Magasállású egészségügyi funkcionáriusok is kompromitálva vannak az ügyben — Valami, ami a német konzult is érdekli! — D. T. D. & Comp. Werke Hamburg jelzésű vignettával ellátott, illetve átcsomagolt 50 kg. lopott gyógyszer egy aradi fáskamarában — Vagontételekben lopott Salvar-san injekciók — A lopások főhősei önállósították magukat

Az „Erdélyi Élet” temesvári tudósítójától — Mult számunkban már megemlékeztünk arról méreteiben minden képzeletet felülmuló gyógyszerpanamáról, amelyet a temesvári munkás és betegsegélyző pénztár egyik volt gyógyszerésze: *Halmágyi Szilárd* pattantott ki.

Munkatársunk az ügygel kapcsolatban felkereste *Halmágyi gyógyszerészt*, aki a következőket mondotta:

— 1928-ban kerültem a „Casa Cercuala”-hoz nagybányára. Az ottani főnök: *Nani János*, a lehető leglelkiismeretlenebbül manipulált a munkások garasain vásárolt gyógyszerekkel. Marofiummal látta el a vidék összes morfinistáit. Természetesen jó pénzért, szóval ugyanaz folyt Nagybányán kicsinyben, ami utóbb Temesváron nagyban történt: lopás, panamázás.

Hogy az így előálló hiányokat el lehessen simítani, valaki felgyújtotta a betegpénztár gyógyszerertárának azt a részét, ahol a recepteket és könyveket őrizték. A gyújtogatás eredménnyel járt: a könyvek és vények elégtek.

— És látva, hogy milyen lelkiismeretlen garázdálkodás folyik azokkal a gyógyszerekkel, amelyeket a betegpénztár betegeknek kellene kapniok, feljelentést tettem a történetekről felettes hatóságoknak. Hosszu, véget nem érő vizsgálatok következtek. Bár az egyes hiányok megállapítást nyertek és az is beigazolódtott, hogy még az ott alkalmazott egyik tisztviselőnek havi fizetéséből is elloptak havi 1500 leit, jó ideig semmi különös sem történt. Ez részben érthető is, mert a vizsgálattal megbizott *Oprea inspector* 6 hetet töltött akkor Nagybányán. Minden éjjel pezsgőzött, dorbézolt, sőt egy háremet rendeztetett be magának.

Egy idő multán megkérdezték nem e volnék hajlandó, magasabb fizetéssel Temesvárra menni? Igenlő válaszomra nemsokára meg is kaptam áthelyezésemet.

Ide érkezem. *Kővári-Chiroianu József* a temesvári munkásbiztosító gyógyszerertár akkori főnöke részéről a lehető legellenszenvevesebb fogadtatásban részesültem. Értésemre is adta, hogy az ilyen helyeken nem szabad tulsokat látni, mert akkor a magam fajta kistisztviselő nem boldogul.

Ezutáa a bevezetés után tisztában voltam azzal, hogy

Temesváron nincs minden rendben, de korántsem mertem arra gondolni, amit rövid néhány hónap lefolyása alatt lát-tam és amit **dacára minden feljelentésemnek mégsem tud-tam megakadályozni.**

Amikor azt tapasztaltam, hogy Kővári-Chiroianu József, az előre, ezerszámra elkészített porokhoz (kinin stb.) nem használja fel az előirt gyógyszer mennyiségeket, de a kiadási könyvbe mégis bevezeti azt — figyelni kezdtem.

Néhány nap alatt pozitív adatok birtokába jutottam. Észrevettem, hogy Kővári-Chiroianu, 1000 dr. 2 centigramos kodein pórhoz csak 10 gramm kodeint mért. Szóltam erről kollegámnak és csodálkozásomnak adtam kifejezést afelett is, hogy Kővári-Chiroianu — a fennálló szabályok ellenére, dacára főnöki minőségének — saját maga laborál.

Amikor ezek az esetek ismétlődtek, sőt azt is észrevettem, hogy Kővári-Chiroianu aktatáskájában minden egyes távázáskor drága specialistasokat (morfium, opium, heroin, pantophon stb.) visz magával, szóltam erről *Lázár Jenő* kollegámnak és *Brauch* Brunó főnökhelyettesnek.

Lázár ekkor igen őszintén nyilatkozott Kőváriról, de egyben arra is figyelmeztetett, hogy ez az ember mintaképe a veszedelmes intellektuel bűnözőnek és hogy nagyon lelki-ismeretlen és rosszindulatu.

Igy Kővári-Chiroianu nemsokára tudomást szerzet róla, hogy üzelmait ismerem. Beigazolta cselekedeteivel a személyéről nyert leírást abban a hajszában amit ezután kicsinyes, ravasz és férfiatlan módon indított ellenem.

Én igazán tudatában és mert nem nézhettem tétlenül a szegény munkásság pénzén vásárolt gyógyszerek elherdálá-sát, jelentést tettem mindezekről a dolgokról *Șoșdean* beteg-pénztári igazgatónak *dr. Lehler* igazgató főorvosnak és az egészségügyi miniszteriumnak.

A hosszu házvizsgálatok eredményét nem ismerem, de tény az, hogy a miniszterium úgy rendelkezett, hogy az ügy bűnvádi utra tereleudő. Utóbb egy magasállásu egészségügyi funkcionárus közbejárására a miniszterium megváltoztatta eredi határozatát olyképen, hogy megengedte nekem, hogy az ügyet bűnvádi utra tereljem.

Most már jogtanácsosom *dr. Moșiu* Jenő utján 1765/930 ügyészégi szám alatt megtettem a feljelentésemet **Kővári-Chiroianu József gyógyszerész ellen lopás, csalás, sikkasztás, közokirathamisítás, hivatalos hatalommal való vissza-élés miatt**

Kővári-Chiroianu József a betegsegélyző gyógyszer-tá-rában történő laborálásai alkalmával minden egyes gyógy-szert jóval gyengében készített el, mint ahogyan az elővolt irva, elvonva ezzel a drága hatóanyagokat (morfium, kokáin, kodein, jód sirolin stb. takarított meg.

Előfordult, hogy *dr. Popovics* szemorvos a receptjére utóbb már négy-öt felkiáltójellel jelezte a kokáin " „-át, mert észrevette, hogy a kiszolgáltatótt gyógyszer nem hatékony.

Tekintettel arra, hogy Kóvári-Chiroianu József már évek hosszu sora óta állt a betegsegélyzőpénztár élén ilyen-fajta lopásai több 100.000 leire rugnak.

Az *Ufa* vegyigyárnak még *Kertész* igazgató vezetése idejében, április hó 27-én, 26000 lej értékben adott el Kóvári-Chiroianu kodeint. De eladott 1½ kg. heroint is, amelynek beszerzési ára 250 ezer lej.

Aradon is igen sok gyógyszert helyezett el Kóvári-Chiroianu, Lázár nevű ügynöke útján, aki egyben alkalmazottja a temesvári betegsegélyző pénztárnak.

A temesvári gyógyszertárak egy részét is „boldogította” Kóvári-Chiroianu lopott áruival. Egyes vállalatoknak tiszta szeszt is adott el. Mint „jó gazda” még a gyógyszertár cukor részletét is állandóan dézsmálta. Semmit sem vetett meg, mert amíg az évente ellopott cukor értéke 8000 lej, akkor a kodein lopás 160.000 lej, a szesz 34000 lej, a morfium, opium, heroin, pantophon értéke milliókra, az ellopott Salvarsan pedig egyenes mesés összegekre rug.

Reggel üres irattáskával jött, délben telten, gyógyszerekkel tömötten vitte lakására. És ez így ment nap-nap után, évről-évre.

Amit nem tudott ellopni, azt felíratta vényekre az orvosokkal. Kiadásban helyezte a könyvben és elcipelte. Igen fiktív receptet 370 darabot számoltam meg — mondja Hal mágyi — ezeknek hozzávetőleges értéke 74.000 lej.

1929 novemberében azonban kénytelen volt Kóvári-Chiroianu 4 kg. lopott Perhiadrolt a betegsegélyző gyógyszerárába visszaszállítani.

És így tovább. Köteteket lehetne az egyes tételekről írni. Informátorunk szerint a legjövödelmezőbb lopás azonban mégis a Salvarsan lopás volt. Ez kétféle módon történt: Kóvári-Chiroianu jóval több Salvarsant íratott fel a venereas ambulancia orvosaival, mint amennyi tényleg elfogyott.

Ilyen módon csak 1000 drb. Salvarsant lopott Kóvári, de volt egy sokkal nagyobb szabású Salvarsan „üzlete” is.

A betegsegélyző pénztár erdélyi és bánági székhelyei számára Temesváron osztották szét a Salvarsanokat. Ezt is Kóvári-Chiroianu végezte, olyképen, hogy a miniszterium előírta például mennyit kap Arad, Kolozsvár, Nagybánya, Déva, Brassó, Nagyvárad, Lugos stb.

Kóvári-Chiroianu, jóval kevesebbet küldött az egyes városoknak a kiutalt mennyiségnél, de a kiadási naplóba a miniszterium által előírt mennyiséget vezette be. Például: Nagybányára 3000 drb. Salvarsant küldött legutóbb Kóvári-Chiroianu, viszont a könyvekbe 10.000 darabot írt be, ilyenképen 7000 drb. Salvarsant „keresett meg” csak nagybányán. A bizonyítás itt igen könnyű. Egy csomagolt Salvarsannak a sulya 7 gramm. A szétküldés postán történt. 3000 drb. Salvarsan sulya 21 kg. míg 10.000 drb. 70 kg. sulyu kellene legyen. Miután a postai szállítások évekre visszamenőleg ellenőrizhetők, a most folyó bűnügyi vizsgálat minden

készségét kizárólag megtudja majd állapítani, hogy mennyit „osztott szét“ Kővári-Chiroianu abból a 11 vagon Salvar-sanból, amely főnöksége alatt a temesvári betegsegélyző pénztárhoz érkezett. Halmágyi gyógyszerész ennyit közölt lapunk munkatársával a Kővári-Chiroianu féle ügyről.

Ami a német konzult is érdekli!

A vizsgálat folyik, nem akarunk annak elébe vágni, de már most megírhatjuk, hogy az eddig nagyrészt pozitív, terhelő eredményt produkált.

A vidéki gyógyszerészeknél tartott házkutatások eredményesen végződtek, sőt Aradon Lázár Jenőnél, illetve ennek rokonánál a fáskamarában 50 kg. gyógyszert találtak *D. T. D. & Comp. Werke Hamburg* szignóval ellátva, de találtak ugyanakkor 20.000 drb. ilyen vignettát is. Lázár bevallotta, hogy ezen gyógyszereket Kővári-Chiroianu Józseftől és egy másik magasállású egészségügyi funkcionárustól vette.

Ezek szerint a temesvári betegsegélyző és más állami gyógyszertárból lopott gyógyszereket átcsomagolták és egy német cégnek a vignettájával látták el. Ez ami a német konzult is érdekli. Ő elvégre azért van itt.

Mindezekről már most arra a megállapodásra kell jutnunk, hogy az állam igen rossz üzletet csinált, amikor felállította saját gyógyszertárait, mert eltekintve, hogy jól megadóztatott gyógyszerészeinek csinált konkurenciát, csak egy újabb — a példa szerint jól virágzó — panama fajtának felvirágoztatásához nyújtott lehetőséget.

Kron—d'or

MEGHIVÓ

AZ ARADI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. 1930.
évi okt. 27-én d. u. 4 órakor az intézet helyiségében tartja

rendkívüli közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése. 2. A közgyűlés határozatképességének megállapítása. 3. Az igazgatóság indítványa a társaság további fennállása és a felszámolás tárgyában. 4. A felszámoló kirendelése. A felszámolás módjának megállapítása és a felszámoló-bizottság díjazása. 5. A felügyelő-bizottság választása. 6. Az igazgatóság indítványa kényszeregyezségi ajánlat tárgyában.

Azon t. részvényeseket, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket, vagy az azokat helyettesítő letéti jegyeket f. évi október 25-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezni sziveskedjenek.

Az Igazgatóság.

Piatnik Nándor halálára

A lapok h iradása szerint mult héten egy exkluzív bécsi luxusszanatóriumban örökre lehunyt a szemét Piatnik Nándor, a Piatnik-kártyagyár alapítója és széniorfőnöke. Hetvenkét esztendő s ennyi év milliomosoknál a legszébb férfikornak számít. Derüs és higgadt öregsege közepette érte utól a halál.

Ha halottakról valóban csak jót volna szabad irni, Piatnik Nándor nekrológja alig terjedne túl a hivatalos gyászjelentés obligát sirámain, melyek egyrészt örök emlékezetet ígérnek a megboldognitnak, másrészt koszoruk mellőzését kérik. Ugy gondolom azonban, hogy a De mortuis nil, nisi bene elve semmiképpen sem vonatkozhatik közéleti férfiakra, akik egy világ szeme előtt éltek és cselekedtek. Már pedig Piatnik Nándor a közélet embere volt, a javából, a szenvedély uralkodója, kártyakirály. Ma már a történelemé. A történelem viszont analisis is, kritika is, nemcsak tanítómestere az életnek.

Piatnik Nándor a legszázszázalékosabb selfmademanok egyike volt Európában. Kicsiny kezdetből nőtt nagygyá a vállalat, egymás után emelkedtek a fiókgyárak épületei, melyeknek tégláit nemcsak a szürke malter, de gyakran öngyilkos apák és fiuk elvetélt vére tartotta össze. Mert Piatnik olyan játékot adott a kezükbe, amelyik évszázadokon át szunnyadt bennük s csak a kellő alkalomra várt, hogy vészes viharfelhők formájában életielt adjon magáról. A kártyajátékok nagy népszerűségét — ugyanis Piatnik céltudatos és erélyes propagandamunkájának köszönhetjük. Ez az ur alaposan kiismerte az emberi lelket s midőn egy élet munkáját „egy kártyára tette fel“ (mint tudjuk a kártyagyártásra) tisztában volt vele, hogy a legszilárdabb alapra, az emberi ostobaságra építi várát.

Európa véres görcsben vonaglott évekig. Piatnik még akkor is rendületlenül gyártotta színes kartonlapjait, amikre svájci pásztorokat és szabadsághősöket pingáltatott. S legyünk őszinték. Tell Vilmos csodálatos élettörténetének olvasásakor mindegyikünk a makkfelsőt látja lelki szemei előtt, kezében nyíllal és szelid mosollyal az ajkai körül.

Piatnik Nándor egy új mitológiát alkotott meg, a harminckét kártyalap csodálatos mítoszait szórta szerte a kietlen világban.

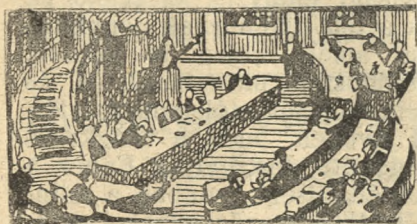
Piatnik Nándor selfmademan volt s ha nem rikkancsként kezdte el pályafutását, ugy ez bizonyára csak elnézésből történt.

Piatnik Nándor meghalt, de neve élni fog örökön örökké, mert ez a név oda van jegyezve minden tökhetesre: „Gyártja Piatnik Nándor stb. . .“

S bizony, bizony, minden halhatatlan névre vágyó ember alku nélkül fogadhat el egy oly halhatatlanságot, mely addig tart majd, amíg az emberek néha-néha kézbeveszik az „ördög bibliáját“.

—i—ő.

Az állam és a gazdasági válság

A gazdasági válság szeizomográfja előre jelzi a bajokat, amelyek nyomában járnak: ime az állami költségvetésben is jelentkezik anélkül, hogy ez a költségvetés és annak szerkesztői tudatosan kifejezésre akarták volna juttatni jelenlétét. Az állami költségvetés kizöckent normális stabilitásából. Azok, akik nem laikusok a nemzetgazdaságtan területén, itt látják a legsúlyosabb kifogást az állami költségvetéssel szemben. A költségvetés normális alváza megnőtt olyan új kiadásokkal, amelyek abban korábban nem szerepeltek és ezzel szemben a bevételek nem növekedtek olyan arányban, a pénzügyminiszter elvben ma is a közterhek fokozásától reméli a stabilitás helyreállítását, ez pedig a mai gazdasági viszonyok közt teljességgel lehetetlen.

A szakértők szerint az állami költségvetésnek ez a jelensége átmeneti jelenség és azzal érvelnek, hogy ez fedezetet talál a pénztári készletekből. Réá kell mutatnunk arra, hogy ez a fedezet a legalábbis valami, mert abban az esetben, ha az állami adók behajtása nem jár a kellő eredménnyel, a pénztári készletek máris leolvadnak. A pénzügyminiszternek közzismert fukarsága sem elég panacea arra, hogy az meggyógyítja a beteg költségvetést, amely betegség nem magától adódott, hanem a világkrizistól, amelynek közepe felé sodor bennünket ellenállhatatlanul a világháború bőjtje.

A legnagyobb kifogás és a legkomolyabb bírálat az állami költségvetéssel szemben az, hogy abban a mezőgazdaság válságával szemben semmi orvosság nem található. Pedig a föld, a jövedelem és a gazdasági vérkeringés alapja beteg és pedig olyan beteg, hogy feltétlen gyógyításra szorul. Nevezzük ezt a gyógyszer adómoratoriumnak vagy állami földkölcsonnek, avagy állami bank- vagy szövetkezeti garanciának, mégis kifejezésre kellene jutnia a költségvetésben. Mert az az árnivőkülönbség, amely ma ipari cikk és gazdasági termék közt fennáll, okvetlenül kiegyenlítő-dést keres, az alacsony buzaárak is azt kiabálják, hogy mindennek az ára szálljon le, mert különben ez a különbözet megeszi a gazdasági termelést.

Hovatovább meg kell győződnie a kormánynak két dolgról a gazdasági világhelyzettel kapcsolatban. Az egyik az, hogy a védvamos rendszer halálos sebet kapott és a gazdasági elzárkózás politikája csődöt mondott, a másik pedig az, hogy az állami költségvetés mindaddig kiegyensu-

lyozhatatlanná válik, amíg horribilis hadügyi kiadások terhelik. Ez az összeg az, amelynek ellentételeit seholsem lehet felfedezni a költségvetés számoszlopai között és a minimális ipari fogyasztásból nem háramlik az állam közgazdaságára a katonai kiadásokból más gazdasági előny.

A költségvetésből hiányzik a téli nyomornak enyhítésére okvetlenül szükséges kiadás, amely előre is látható. Az ipari válság a történelmi országokban most indult el és fokozódni fog. A külkereskedelem előreláthatólag nagy visszaeséseket fog mutatni a közel jövőben, mert a világkrízis a piacok felvevőképességét mindenütt destruálja. Ennek a következménye a további munkanélküliség. Azonban a munkanélküliséggel ma inkább kell talán a mazógazdasági munkásoknál számolni, akiket eddig teljesen mellőztek a szociális gondoskodás terén. A mezőgazdasági munkás életszínvonalra rettentő alacsonyra szállott le az alacsony gabonaárak és az ehhez képest kialakult munkapiac árai szerint.

Ezek a számok sokkal keményebben hangzanak, mint a költségvetés számai, mert ezek az élet gyakorlatában alakulnak ki. Nagy baj az, ha miniszteraink nem látják a fenyegető veszedelmet előre, amely világjelenség ugyan, de itt dörömböl ajtainkon.

Uccát neveznek el Aradon dr.

BCU Cluj / **Robu Jánosról** Cluj

Laugier ezredes feleségének felszólalása Aradváros közgyűlésén — Az „Erdélyi Élet“ akciójának sikere

Aradváros köztisztelőben álló és nagy népszerűségnek örvendő első román polgármesterének dr. Robu Jánosnak váratlan halála alkalmából az „Erdélyi Élet“ hasábjain rámutattunk arra, hogy tartoznak annnyival annak az embernek az emlékének, aki a legnehezebb időkben állott a város élén és felelőségteljes pozícióját a város lakosságának legnagyobb meglepődésével töltötte be és mindenkinek nemzetiségre való tekintet nélkül az elismerését és rokonszenvét érdemelte ki.

Az „Erdélyi Élet“ akciójának máris mutatkozik eredménye. Laugier ezredes felesége, aki a városi tanácsnak tagja, a legutóbbi tanácsülésen indítványozta, hogy dr. Robu Jánosról uccát nevezzenek el Aradon. A város jelenlegi vezetősége — miként előre várható volt — nem zárkózott el ennek a kívánásnak a teljesítése elől — és Laugier Conzuela indítványát az illetékes bizottságnak osztotta ki.

A város jelenlegi vezetősége ezért a nemes és nobilis cselekedetért minden elismerést megérdemel. Miként mi

azt előre vártuk, a város vezetősége felülemelkedett a politikai ellentéteken és dr. Robu Jánosban nem a politikai ellenfélt, hanem azt az embert, aki hosszú éveken keresztül a város első polgára volt és alkotó munkásságával kitörölhetetlenül írta bele a város történelmének aranykönyvébe.

Az „Erdélyi Élet“ ákciója tehát eredménnyel végződött és rövidesen az egyik aradi ucca foja hirdetni az elhunyt dr. Robu János polgármester érdemeit.

Nyomában vannak a pénzügyi hatóságok a feketeszesz csempészeknek

Óriási szenzációt keltett az „Erdélyi Élet“ leleplezése, amiben beszámoltunk arról, hogy az Arad-Nagyvárad közötti országúton a pénzügyi hatóságok megbízottai egy autót tartóztattak fel, amin ezer kiló feketeszeszt akartak Aradra csempészni. Az erélyes vizsgálat megállapította, hogy a feketeszest Haas aradi szállítónak egyik autójával akarták Aradra hozni. Az „Erdélyi Élet“ jelentette elsőnek, hogy miután sem a feladót, sem a címzettet nem sikerült megtalálni, a pénzügyi hatóságok Haas aradi szállítót 800.000 lej pénzbüntetéssel súlytották, aki azonban a bírság kiróvása miatt a nagyváradai törvényszékhez fellebbezett, mert azt állítja, hogy neki nem volt tudomása arról, hogy a neki szállítás céljából átadott ládák, amiben bádgedényekben volt a feketeszesz mit tartalmaznak.

A nagyváradai hatóságok ebben a feltűnéstkelő csempészési ügyben a legerélyesebb nyomozást indítottak meg, aminek mint illetékes helyről értesülünk, megvan az eredménye, mert a vizsgálat folyamán a nyomozást végző hatósági közegeknek olyan fontos adatok kerültek a birtokukba, hogy a jólszervezett csempészbanda leleplezése most már csak napok kérdése.

Egy bizalmas feljelentés szolgáltatta az első konkrét alapot, amelyen ezután elindulva megállapították, hogy a csempészbanda központja Szatmáron van és onnan látják a romániai Al. Ceprone emberei az egész országot, de különösen Mármarosszigetet, Nagyváradot, Aradot és Temesvárt a feketeszesszel. Egymásután jutnak be az újabb és újabb bizonyítékok a nagyváradai hatóságokhoz, amelynek következtében mint illetékes helyen informáltak, rövidesen szenzációs fejlemények várhatók ebben a nagyarányu ügyben.

(f-gy.)

Női divatszalonomat **Kölcsey-u. 11.**
alá helyeztem át. **Trébits Lenke**

»Kedvezményes utazás« a temesvári reklámkiállításra ráfizetéssel

Hogyan került Aradról Temesvárra a »kedvezményes utazás«
180 lej helyett 213 lejbe

Néhány héttel ezelőtt hangos plakátok és hatalmas hirdetések jelentek meg Temesváron, amiben az október 10-én megnyitó „Reklám verseny és kiállítás“-nak csináltak reklámot. A rendező vállalat nagy és hangzatos ígéretekkel igyekezett becsődíteni a közönséget a Tiszti-kaszinó helyiségébe, ahol a mintavásárszerű kiállítást rendezték.

Negyedoldalas hirdetésekben ígérték a közönségnek, hogy *ingyen* kap süteményt, cukorkát, pótkávét, sósborszeszt és a jó isten tudja még mi mindent. A vidékieket pedig felhívták, hogy ne dobják el jegyeiket, mert a CFR 50 százalékos kedvezményt biztosított a visszautazásra.

... és ilyen nagyhangu előkészítés mellett megnyílt a „kiállítás“, a közönséget pedig egymás után érték a csalódások. Már a kiállítás anyaga sem nyújtotta azt, amit vártak, amit a rendezők beígértek, ami pedig az ingyen kóstolást illeti, abban pláne nincsen köszönet. Azt az ingyen kóstolást bármelyik üzletben megkapják az új bevétel és még belépődíjat sem kell fizetni.

Na és a vasuti kedvezmény? Arra direkt ráfizetett a közönség. De lássuk csak, hogy is festett a gyakorlatban az „utazási kedvezmény“? Az aradi utas megváltotta Aradon a jegyét és fizetett Temesvárig 95 lejt. Elment a „kiállításra“, ahol nem sokat látott, de fizetett 20 lej belépőjegyet, 40 lejért vásárolnia kellett egy vásárigazolványt, a nyakába sóztak még egy katalogust is és amikor vissza akart utazni, az állomáson az a kellemes meglepetés érte, hogy visszafele még egy fél jegyet kellett váltson. Hát aki Vingáról utazott vagy más közelebbi állomásról, annak majdnem a duplájába került az ut. Ráfizetett, de legalább nem kapott mást, mint bosszúságot. És ez is valami. No meg elmondhatja, hogy „kedvezményesen“ utazott a reklámkiállításra, ahol mindenki ráfizetett, de a rendezőség, az busás hasznót vágott zsebre.

Felesleges lakásberendezési tárgyait,
háztartási és ruházati cikkeit stb. előnyösen és gyorsan értékesíti

Salgóné bizományi üzlete

ARAD, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

Ferenczy György és Darvas Ernő szerzői-előadó estje Aradon

Az új szezon első estje máris jelentős irodalmi és művészeti esemény lesz Aradon: Október 28-án tartják Ferenczy György író és Darvas Ernő színművész szezonnyitó szerzői-előadó estjüket. Ferenczy György mintegy két évvel ezelőtt került Aradra, ahol intenzív működést fejtett ki és neve egyike lett a legnagyobb márkáknak. Még élénken emlékezetükben áll tavaszi önálló szerzői estje, amely alkalommal megérdemelten őszinte sikere volt a kitünő, fiatal írónak. Az Iparos Otthonban rendezett aradi szerzők estjén külön élmény volt „*A halál aszszonya*” című klasszikus novellája, amit a szerző olvasott fel.

Darvas Ernő régi ismerőse az aradi közönségnek, akinek nevéhez számos, őszinte nagy siker fűződik. Egyike a legtehetségesebb erdélyi színészeknek, akinek játékában rengeteg drámai erő van.

A műsor minden tekintetben szenzációs lesz. A bevezető beszédet Szántó György a nagynevű magyar író tartja, a ragyogó tollu Reicher Jenő dr. pedig konferánst tart. Az est műsorán ezenkívül a legkiválóbb aradi művészek szerepelnek.

Mi a magunk részéről is nagy érdeklődéssel várjuk az irodalmi esemény számba menő szezonnyitó estet.

— Érti-e egyáltalán egy miniszter azokaat problémákat, amelyek megoldására vállalkozik

Kohn vegykészítmények hamisításáért áll a bíróság előtt. Tárgyalás közben az elnökhöz fordul és megkérdi:

— Ért-e az elnök ur a kémiaihoz?

— Nem értek, — mondja a bíró — azért van itt a szakértő ur.

Kohn erre a szakértőhöz fordul és megkérdi:

— Ért-e ön kérem a törvényekhez?

— Nem értek, — mondja a szakértő — azért van itt a bíró ur.

— Na látja, — szól Kohn — ön nem ért a törvényekhez, a bíró ur nem ért a kémiaihoz, hát akkor hogy kívánhatják, hogy egy ilyen kis zsidó mind a kettőhöz értsen?

Az »Erdélyi Élet« karácsonyi száma az erdélyi magyar ujságírás eseménye lesz

Hirt adtunk már arról, hogy bár még két hónap választ el karácsonytól, mégis az Erdélyi Élet szerkesztősége lázasan készül az ünnepi szám összeállítására, ami a romániai magyar ujságírás kimagasló eseménye lesz. A legnevesebb erdélyi írók és ujságírók érdekesebbnél érdekesebb cikkei fognak megjelenni az Erdélyi Élet gazdagon illusztrált karácsonyi számában, ami tekintettel arra, hogy a rendesnél sokkal nagyobb példányszámban jelenik meg a legkitünőbb hirdetési organám lesz. Hisszik, hogy az olvasóközönségünk méltányolni fogja az Erdélyi Élet áldozatkész-ségét, aminek beszédes dokumentuma lesz a kötetnek is beillő gazdag tartalmu, érdekes karácsonyi számunk.

Arany ékszerek, pontos órák, precíz óra- és ékszer reparaturák —o—

REINER JÓZSEF

műorás és ékszerésznél Aradon, a színház színpadbejáróval szemben, Strada Pirici No. 3. (Vörösmarty-ucca)

Feltünően olcsón fest, vegyileg tisztít

„I g i e n a“

mindenféle férfi- női- és gyermekruhákategésben, minden szétbontás nélkül.

Gyár: József főh.-ut 12. - Üzlet: Forray-u. és Rákóczi sarok.

**Mindenki
bevallja...**

**Senkisem
tagadja...**

hogya

TRIOIRON

**rádiócsöveknek és hangszó-
róknak nincsen párja!!**

Nehéz idők, nincs forgalom,

panaszodik mindenki. Megpróbálta-e már, hogy intenzív, okszerű hirdetésekkel hívja fel a figyelmet arra, hogy mit árul mit készít?

A szerencse Romániában!

Romániában élő ügyfeleink ismét a legszerencsésebb eredményeket érték el.
Az előző sorsjátékok alkalmával

HÁROMSZOR A LEGNAGYOBB NYEREMÉNYT

és legutóbb a következő tekintélyes nyereményeket:

2,000.000 Lei (No. 4.556)	625.000 Lei (No. 75.889)
1,750.000 Lei (No. 11.099)	625.000 Lei (No. 86.474)
1,250.000 Lei (No. 25.602)	625.000 Lei (No. 20.362)
1,000.000 Lei (No. 4.598)	500.000 Lei (No. 34.590)
1,000.000 Lei (No. 34.528)	500.000 Lei (No. 80.665)

500.000 Lei (No. 11.190) és számos más a **375.000**

250.000, 200.000, 150.000 Lei stb. stb.

Most megint kezdődik egy új sorsjáték számos óriásnyereménnyel.

Egyetlen egy sorsjeggyel szerencsés esetben nyerhető:

20,000.000 Lei

A jutalom 12,500.000 Lei, a főnyeremény 7,500.000 Lei

Összesen 84,000 sorsjegy között 42,000 nyeremény kerül kisorsolásra több mint

HÁROMSZÁZ MILLIÓ LEJ

összegben. Az összes nyeremények minden levonás nélkül készpénzben azonnal kifizetésre kerülnek

Az összes sorsjegyek lele okvetlen nyer! — Ezzel szemben aránylag csekély sorsjegyárak:

Egész sorsjegy **1200** lej. — Fél sorsjegy **600** lej. — Negyed sorsjegy **300** lej.

Nincs előfizetés, az összegek a sorsjegyek vétele után a húzás kezdete előtt utalhatók át, megbízások tehát egyszerű postatapokon is beküldhetők a pénzügyminisztérium által kinevezett népszerű főárusító céghez

FRITZ DÖRGE BANK WIEN I 18., Kärntner Strasse
43—49., a város központján.

Ajánlatos a megrendeléseket azonnal eszközölni, minthogy a sorsjegykészlet rohamosan apad

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AZ

ARADI KÖZLÖNY

Erdély leg-
régibb, legolvasottabb és
legelterjedtebb napilapja!

THERAPIA

zanatórium Arad, Str. Iosif Vul-
can (Kazinczy-u.) 8.

Telefon 532.

Telefon 532.

egmodernebb mütőfelszerelés.

öntgen, Quarz. — Diathermia.

MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN

HA NINCS.-AKKOR VEGYEN!

Nem reklám,
hanem valóság,
hogy női és leány-

PLESZ

ka-felöltők leg- központi ruhaáruházá-
olcsóbban :-: ban szerezhetők be,

a színház hátsó bejáratával szemben. :-: Óriási választék, szolid
és olcsó árak. :-: Kereskedők részletesoportjának tagja. —o—

A „Dacia“ és „Központi“

kávéház

étterem

Arad előkelő közönségének találkozó helyei!

Erika

IDEAL, UNDERWOOD

és hordozható

írógépek

ujak és használtak állandóan rak-
táron. Nagy javító műhely! I-a ga-
rantált friss angol írógépszalagok.
Irodafelszerelések. Izléses nyom-
tatványok. :-: Dombornyomda és
bélyegzők. Állandó gyors és gép-
írási tanfolyam.

Császár, Arad, Strada
Alexandri No. 5.
Telefon 393.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközöltetnek. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

A volt **Éles Ármin-féle**
helyiségben a mai igényeknek
megfelelő

!! fűszer- és csemege- !
üzletet
nyitottam.

Uj vállalatomhoz a t. közönség b. párt-
fogását kérem. Teljes tisztelettel:

Éles Lily.

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszer-tár

Arad legkelleme-
sebb szórakozó-
helye a

Városi Kávéház!

50%-kal mérsékelt C. F. R. körutazási jegyeket
 a belföld összes vonalaira egész éven át kiad a **Wagons-Lits Cook**
 utazási világvállalat menetjegyirodája Aradon,
 Minorita templommal szemben, az Octogonban. — TELEFON 6—57.
 Bármely relációt azonnal összeállítunk és kézbeadunk.

Butor részletre kézpénz ár- ban kedvező feltételekkel Garai

ARAD, Piața Avram Iancu No. 10.

TIMIȘOARA, Fabrica P. Coronini No. 23.

==== **Részletre kézpénz áron vásárolhat!** ====

Mielőtt az őszi divatszükségletét beszerezné, okvetlen keresse fel

GOLDSTEIN LAJOS divatáruházát,

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-uca) No. 2,
 ahol női és férfi divatszükségeit legolcsóbban beszerezheti.

Muzsai József

ARAD,
színházzal szemben

ÖLTÖNY, TRENCH-
COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb!

Szines fényképek,
 pastell-, aquarell- és olaj kivitel-
 ben. Portré, gyermek és interieur
 felvételek a nap bármely szaká-
 ban, vasárnap is

Feszler Róbert
 fotóművészeti szalonjában. Esti
 pillanatfelvételek Nitraphot reflek-
 torok mellett. A Consum részletcso-
 port tagja. Tekintse meg a kirakatokat.

Arad, Bul. Reg. Maria 20.
 Szabó Albert üvegházában.

Szőnyeg, függöny, stor, ágy- és asztalterítő,
 szelónátvevő, butorszövet,
 brokát és mokett, roletta- és matracgradl, függöny-etamin és
 ussor, paplan, nyári takaró, kelengyevá-
 szon, zefír, selyem, szövet- és bélésáru **legolcsóbban**

„MERCANTIL“

szőnyeg- és divatáruházban Arad, Bul. Reg. Maria 18.

**Egészen
röviden :**

AZ

ERDÉLYI ÉLET

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**a legjobb,
a legrégebb,
a legmagyarabb,
a legérdekesebb,
a legmegbízhatóbb**

**romániai magyar-
nyelvű riportlap!
Olvassa és terjessze!**